

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра кримінального процесу

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«СУДОВІ СИСТЕМИ ТА ПОРІВНЯЛЬНЕ СУДОВЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма / спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – обов'язкова

Викладачі –

Бородіна Ірина Валеріївна, доцентка кафедри кримінального процесу,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Овсяннікова Ольга Олександрівна, доцентка кафедри кримінального
процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка

Силабус навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2024. 13 с.

Розробники

Москвич Лідія Миколаївна – доцентка кафедри кримінального процесу, докторка юридичних наук, професорка

Бородіна Ірина Валеріївна – доцентка кафедри кримінального процесу, кандидатка юридичних наук

Овсяннікова Ольга Олександрівна – доцентка кафедри кримінального процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри судоустрою та прокурорської діяльності

(протокол № 1 від 01 вересня 2020 р.)

Зміни та доповнення затверджено на засіданні кафедри судоустрою та прокурорської діяльності

(протокол № 8 від 07 червня 2022 р.)

кафедри кримінального процесу

(протокол № 1 від 02 вересня 2022 р.)

(протокол № 17 від 20 травня 2024 р.)

Завідувачка кафедри _____ Оксана Капліна

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Судові системи та порівняльне судове право
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Бородіна Ірина Валеріївна, доцентка кафедри кримінального процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка Овсяннікова Ольга Олександрівна, доцентка кафедри кримінального процесу, кандидатка юридичних наук, доцентка
Контактний телефон	050 770 35 43
E-mail	i.v.borodina@nlu.edu.ua o.o.ovsyannikova@nlu.edu.ua
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій. вул. Григорія Сковороди, 77, ауд. 236.
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: 991 514 5278, код доступу: 259438

Анотація навчальної дисципліни

Судові системи та порівняльне судове право – це самостійна юридична дисципліна, вивчення якої є необхідним для підготовки майбутніх юристів-міжнародників. Навчальна дисципліна має сприяти формуванню знань та уявлень про плюралізм моделей судових систем та судової влади у сучасному світі, що є підґрунтям здобуття більш поглиблених знань у спеціалізованих галузевих навчальних дисциплінах.

Різноманіття моделей правосуддя в світі, створення та функціонування наддержавних інституцій захисту прав, свобод та інтересів держав, суспільства та людини, створюють унікальну мережу забезпечення права особам на незалежний, неупереджений та компетентний суд.

Саме це і зумовило формування змісту навчального курсу «Судові системи та порівняльне судове право». У пропонованому курсі розглядаються питання розмежування категорій судова влада та судова система, дається загальна характеристика моделей правосуддя в країнах залежно від її приналежності до певної правової сім'ї, висвітлюються особливості національної системи судоустрою, визначаються міжнародні стандарти та принципи побудови судових систем сучасності, ключові особливості правового статусу суддів, а також питання міжнародних судових установ та їх практики.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти в специфічному сегменті юридичної практики організації та функціонування світових моделей судових систем, моделей судоустрою, особливостей побудови органів у сфері правосуддя, а також міжнародні стандарти в окресленій сфері.

Завдання:

- формування поглибленої системи теоретичних знань (концепцій, доктрин) щодо суду, судової влади та системи органів правосуддя як унікальних державно-правових феноменів;

- опанування системи класифікаційних ознак щодо типів судових систем та сутнісних характеристик кожного з них, особливостей судового процесу в країнах, що належать до континентальної, загальної, ісламської системи права;
- розуміння архітектури основних моделей правосуддя міждержавних інтеграційних об'єднань та існуючих в світі альтернативних механізмів вирішення правових спорів;
- засвоєння основних тенденцій правового регулювання системи органів правосуддя – прокуратури та адвокатури;
- засвоєння науково-теоретичних підходів, практичних методів, прийомів професійної діяльності у застосуванні національного права та права зарубіжних країн;
- оволодіння інноваційними практиками, юридичною технікою тлумачення масиву нормативно-правових актів та судової практики Європейського Суду з прав людини.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія держави та права», «Порівняльне правознавство», «Історія держави та права зарубіжних країн».

Кореквізити: «Порівняльне цивільне права», «Порівняльне кримінальне право», «Конституційне право зарубіжних країн».

Постреквізити: «Європейська конвенція по захисту прав людини та основоположних свобод», «Судова система Європейського Союзу», «Міжнародне правосуддя».

Мова навчання: українська, англійська.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД1. Демонструвати знання міжнародних стандартів організації і функціонування інституту судової влади, її змісту, функцій та ролі у суспільстві, їх відображення у національному законодавстві.

РН НД2. Виокремлювати та аналізувати юридично значущі факти щодо правових стандартів організації та функціонування судових систем сучасності і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН НД3. Демонструвати знання та розуміння особливостей вивчення порівняльного судового права як об'єкта науково-правових досліджень в юриспруденції.

РН НД4. Здійснювати порівняння різних судових систем сучасності та вміти формулювати пропозиції, спрямовані на оптимізацію організації та кадрового добору суддів, гармонізацію національного законодавства, що регулює судову діяльність, з європейським.

РН НД5. Характеризувати статус та повноваження компетентних органів, відповідальних за призначення суддів на посади.

РН НД6. Використовувати міжнародні стандарти діяльності суду, у тому числі рішення Європейського суду з прав людини та інших міжнародних судів, у практичній діяльності.

РН НД7. Виявити проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

РН НД8. Демонструвати знання та розуміння особливостей правового регулювання та природи міжнародного кримінального правосуддя, моделей міжнародної кримінальної юстиції.

РН НД9. Надавати консультації щодо можливості застосування джерел права у правозастосовчій практиці України.

РН НД10. Визначати роль та місце органів правосуддя (прокуратури та адвокатури) в національних правових системах.

**Розклад занять з навчальної дисципліни
для студентів денної форми навчання¹**

Дата/ тижд ень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
	1. Предмет, система та завдання навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право».	1. Предмет, система та завдання навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право».	1. Значення навчальної дисципліни для юриста-міжнародника. 2. Потенційні сфери використання отриманих знань.
	2. Судові системи як предмет порівняльного судового права (частина 1)	2. Судові системи як предмет порівняльного судового права (частина 1)	Судова влада, судова система, судове право: розмежування категорій.
	3. Судові системи як предмет порівняльного судового права (частина 2)	3. Судові системи як предмет порівняльного судового права (частина 2)	Зміст права на суд через призму принципів побудови судових систем.
	4. Суддя як основний суб'єкт судової системи (частина 1).	4. Суддя як основний суб'єкт судової системи (частина 1).	Незалежність / незмінюваність / неупередженість суддів: міжнародно-правовий / національний ракурс.
	5. Суддя як основний суб'єкт судової системи (частина 2).	5. Суддя як основний суб'єкт судової системи (частина 2).	
	6. Судова система України. Прокуратура України. Інститут адвокатури України.	6. Судова система України. Прокуратура України. Інститут адвокатури України (частина 1). 7. Судова система України. Прокуратура та інститут адвокатури України (ч. 2).	Відповідність системи судоустрою України / інституту адвокатури/ прокуратури міжнародним стандартам.

¹ Особливості тематичної структури навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

	7. Судові системи країн-засновниць Європейського Союзу (на прикладі судової системи Франції та судової система Федеративної Республіки Німеччини).	8. Судові системи країн-засновниць Європейського Союзу (на прикладі судової системи Франції та судової система Федеративної Республіки Німеччини).	Досвід формування інституту суду досвідчених країн та можливість його використання Україною
	8. Система органів правосуддя нових країн Європейського Союзу (Польщі, Латвії, Литви, Естонії). Судові системи країн-кандидатів у члени Європейського Союзу.	9. Система органів правосуддя нових країн Європейського Союзу (Польщі, Латвії, Литви, Естонії). Судові системи країн-кандидатів у члени Європейського Союзу.	Вимоги Європейського Союзу до судових систем країн-кандидатів у члени ЄС та особливості їх виконання.
	9. Формування та розвиток інституту суду та суміжних інститутів в системі загального права (на прикладі судової системи Великої Британії та США).	10. Формування та розвиток інституту суду та суміжних інститутів в системі загального права (на прикладі судової системи Великої Британії та США).	Статутне право в еволюції моделі правосуддя загального права. Загальні риси та типологічні особливості організації судоустрою та судочинства в країнах загальної (англо-американської) системи права.
	10. Система судоустрою, адвокатури та прокуратури країн Співдружності Незалежних Держав. Модель судової системи в системі ісламського права	11. Система судоустрою, адвокатури та прокуратури країн Співдружності Незалежних Держав. Модель судової системи в системі ісламського права	
	11. Моделі правосуддя міждержавних інтеграційних об'єднань. Становлення судової моделі Суду Європейського Союзу.	12. Моделі правосуддя міждержавних інтеграційних об'єднань. Становлення судової моделі Суду Європейського Союзу.	Юридична сила рішень міжнародних судових інститутів та їх значення для правової системи окремих країн.
	12. Моделі міжнародного кримінального правосуддя. Недержавна юстиція	13. Моделі міжнародного кримінального правосуддя. Недержавна юстиція	Цікаві приклади моделей міжнародного кримінального правосуддя.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних національних та міжнародних судових органів, звітів державних органів України щодо стану правосуддя в Україні тощо;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції та статей;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- участь у роботі студентського наукового гуртка кафедри;
- підготовка дослідження (проекту) з вузької проблематики із подальшою його презентацією перед аудиторією;
- проходження он-лайн курсів з судового права, порівняльного правознавства;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів та іспиту.

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Основні принципи незалежності судових органів (Схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 року).
2. Рекомендації щодо ефективного впровадження Основних принципів щодо незалежності судових органів (прийняті резолюцією Економічної та соціальної Ради ООН 1989/60 та схвалені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 44/162 від 15 грудня 1989 року).
3. Європейська хартія про статус суддів (Рада Європи, 1998 р.).
4. Пояснювальна записка до Європейської хартії про статус суддів, від 10 липня 1998 року.
5. Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки (ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи 17 листопада 2010 р. на 1098 засіданні заступників міністрів).
6. Висновок №1 (2001) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів.
7. Велика хартія суддів.
8. Консультативна рада європейських суддів. Основоположні принципи (прийнята у Страсбурзі, 17 листопада 2010 року КРЕС (2010)).
9. Київські Рекомендації ОБСЄ щодо незалежності судової системи в країнах Східної Європи, Південного Кавказу та Центральної Азії (Київ, 23-25 червня 2010 р.).
10. Доповідь Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) «Європейські стандарти в сфері судочинства — систематичний огляд» (3 жовтня 2008, CDL-JD (2008) 002).
11. Доповідь Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) щодо незалежності судової системи, частина I: незалежність суду (прийнята Венеціанською комісією на 82-му пленарному засіданні (Венеція, 12-13 березня 2010 р.).
12. Монреальська універсальна декларація щодо незалежності правосуддя (Перша світова конференція щодо незалежності правосуддя, Монреаль, 1983 р.).
13. Загальна (Універсальна) хартія судді, ухвалена 17 листопада 1999 р. Центральною Радою Міжнародної Асоціації Суддів в Тайпеї (Тайвань) 17 листопада 1999 року.
14. Статут суддів в Європі (Європейська асоціація суддів) (1997).

15. Бангалорські принципи поведінки суддів (схвалені резолюцією 2006/23 Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року).

16. Висновок №3 (2002) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів та правил, які регулюють професійну поведінку суддів, зокрема, питання етики, несумісної поведінки та безсторонності.

17. Доповідь Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) щодо призначення суддів (ухвалена Венеціанською комісією на її 70-ому пленарному засіданні, Венеція, 16-17 березня 2007 р.).

18. Висновок №15 (2012) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо спеціалізації суддів.

19. Висновок №17 (2014) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи про оцінювання роботи суддів, якості правосуддя та повагу до незалежності судової влади (Страсбург, 24 жовтня 2014 р.).

Література

Основна література

1. Архітектура європейської безпеки: історія становлення і розвитку : монографія: у 2 ч. / за наук. ред. професорів А. П. Гетьмана, І. В. Яковюка. Харків. : Право, 2020. Ч.1. Від Давнього Риму до Другої світової війни. 180 с.
2. Порівняльне судове право: навч. посіб. / І. Є. Марочкін [та ін.]; за ред.: І. Є. Марочкіна, Л. М. Москвич. Х.: Право, 2008. 112 с.
3. Право Європейського Союзу : підручник ; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 10-те, змінене і допов. Харків : Право, 2021. 484 с.
4. Право Європейського Союзу : норм. матеріали / упоряд. : І. В. Яковюк, Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк. Харків : Право, 2019. 500 с.
5. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / за ред.: І. Є. Марочкіна ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого". - Х. : Право, 2014. - 448 с.
6. Назаров І. В. Судові системи країн Європейського Союзу та України: генезис та порівняння: монографія. Х.: ФІНН, 2011. 432 с.
7. Молдован В. В. Судоустрій: Україна, Велика Британія, Російська Федерація, США, ФРН, Франція. Судові органи ООН: навч. посіб. / В. В. Молдован, А. В. Молдован; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 364 с.
8. Кравчук М. В. Правова система США. Міністерство освіти і науки України, Тернопільська академія народного господарства. Київ: Нора-друк, 2004. 136 с.
9. Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС: монографія. Харків: Право, 2018. 528 с.
10. Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу: монографія. Харків: Право, 2010. 360 с.
11. Мідор Д. Д. Суди в Сполучених Штатах: пер. з англ. Сент-Пол, Міннесота: Вест Паблішинг Ко., 1993. 85 с.
12. Шишкін В. І. Судові системи країн світу: навч. посіб.: у 3 кн. К.: Юрінком Інтер, 2001.
13. Прилуцький С. В. Судова система Республіки Польща / С. В. Прилуцький // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2004. – № 6(32). – С. 53–64.
14. Паліюк В. П. Міжнародні судові установи і захист прав людини та основних свобод. Миколаїв: Атол, 2006. 180 с.
15. Європейський Суд з прав людини. Організація, процедура, правила звернення. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2000. 16 с.
16. Ann Fagan Ginger The Law, the Supreme Court, and the People's Rights: Barron's, 1977

17. Daniel John Meador, Frederick G. Kempin, Jr. American Courts: West Publishing Company, 1991
18. Amartya Kumar Sen The Idea of Justice. Harvard University Press Cambridge, Massachusetts, 2010.
19. John Rawls. A Theory of Justice. Cambridge University Press, 2009.
20. Pogge, Thomas, John Rawls: His Life and Theory of Justice. Oxford University Press, 2007
21. Kukathas, Chandran and Pettit, Philip, Rawls: "A Theory of Justice" and its Critics. Stanford University Press, 1990.
22. David Miller, Principles of Social Justice. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2001.
23. David W. Neubauer, Henry F. Fradella America's Courts and the Criminal Justice System. Press USA CENGAGE, 2017.
24. Carlo Guarnieri, Patrizia Pederzoli The Judicial System. The Administration and Politics of Justice. Edward Elgar Publishing Limited, 2020.
25. Elliot E. Slotnick Judicial Politics. CQ Press, 2005.

Додаткова література

1. Москвич Л. М. Судові системи світу: класифікація й загальна характеристика. *Проблеми законності*. Вип. 96. 2008. С. 202-209.
2. Шокіна Т. В. Суди у системі мусульманського права. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 1. С. 92-103.
3. Русанова І. О. Суд присяжних в Україні: проблеми становлення та розвитку: монографія. Харків: Вид. дім "ІНЖЕК", 2005. 184 с.
4. Городовенко В. В. Принципи судової влади: монографія. Харків: Право, 2012. 448 с.
5. Сердюк В. В. Співвідношення принципів побудови системи судів загальної юрисдикції. *Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр.* 2012. Вип. 56. С. 142-147.
6. Овчаренко О. М. Доступність правосуддя та гарантії його реалізації: монографія. Харків: Право, 2008. 304 с.
7. Погребняк С. Вплив судової практики на юридичні акти в романо-германській правовій сім'ї. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. №4 (35). Х.: Право, 2003. С. 92-99.
8. Цахло М. Судова система ФРН. *Юридичний журнал*. 2004. № 9. С. 101-110.
9. Рижков Г. Правосуддя в Федеративній Республіці Німеччина. *Вісник господарського судочинства*. 2014. № 6. С. 74-82.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційна сторінка Суду справедливості Європейського Союзу. URL: <http://www.curia.europa.eu>

Офіційний веб-портал «Судова влада України». URL: <http://court.gov.ua/>.

Офіційний портал Верховного Суду США. URL: <http://www.supremecourt.gov/>

Офіційний портал Конституційного Суду РФ. URL: <http://www.ksrf.ru>

Офіційний портал Верховного суду РФ. URL: <http://www.supcourt.ru>

Офіційний портал Європейського суду з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Офіційний портал Економічного Суду СНД. URL: <http://www.sudsng.org>

Офіційний портал Міжнародного кримінального Суду. URL: <http://www.icc-cpi.int/Pages/default.aspx>

Правова система Великої Британії. URL: <http://velikobritaniya.org/blogsection/pravovaya-sistema-velikobritanii/>

Правова система Німеччини. URL: <http://germaniya.net/blogcategory/pravovaya-sistema-germanii/>

Судова система Франції. URL: <http://france.allcourts.ru/index.htm>

Судова система Туреччини. URL: http://www.gmu-countries.ru/asia/turkey/sudebnaya_sistema.html

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри
судоустрою та прокурорської діяльності.
URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=73:kafedra-sudoustriiu-ta-prokurorskoii-diialnosti&Itemid=151

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press, до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Григорія Сковороди 84-А, 3 поверх).

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: регулярно відвідувати практичні заняття; систематично та активно працювати на лекційних і практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні завдань; аналізувати норми міжнародного права та відповідність йому національного права, здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні та самостійні роботи. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей, проходити додаткові он-лайн курси з судового права.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Викладач звертає особливу увагу на дотримання політики недопущення плагіату. У разі виявлення ознак порушення правил щодо недопущення плагіату або самостійності написання роботи може бути прийняте рішення про анулювання оцінки за роботу.

Присутність на лекційних та практичних заняттях - обов'язкова. Під час як лекційних, так і практичних занять студенти мають право в будь який час ставити

викладачеві запитання з відповідної теми та запрошуються брати активну участь у дискусії. Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекцій, ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист портфоліо практики Європейського суду з прав людини, захист реферату за ініціативи студента тощо. За результатами практичних занять по кожному з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка за кожен модуль – 15 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;
- проводяться два колоквиуми. Максимальна кількість балів з кожного колоквиуму становить 20 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для **самостійної індивідуальної роботи** (опрацювання статистичних даних практики Європейського суду з прав людини, звітів державних органів України щодо стану розгляду національними судами справ різних категорій; підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції та статей; участь у засіданні гуртка із судового права на кафедрі судоустрою та прокурорської діяльності; проходження он-лайн курсів із судового права; проведення дослідження (проекту) з вузької проблематики з подальшою його презентацією тощо). Робота є індивідуальною та самостійною, а отже співавторство студентів та інші форми надання допомоги один одному не допускаються. При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний додержуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 15.

Формою **підсумкового контролю** знань студентів з дисципліни є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань індивідуальної самостійної роботи. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття						
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2		
мах 15	мах 15	мах 15	Мах 20	мах 20	мах 15	мах 100

Критерії оцінювання з дисципліни
«Судові системи та порівняльне судове право»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті (за модуль)	Max 15	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	12-14	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	9-11	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	6-8	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0-5	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 15	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	13-14	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	11-12	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	10	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	9	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0-8	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Колоквіум	Max 20	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	18-19	Результати опрацювання матеріалу високі, але незначна кількість несуттєвих помилок.
	16-17	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	14-15	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	12-13	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0-11	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Судові системи та порівняльне судове право» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	зараховано	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	зараховано	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34